

کوهی که می‌سوزد

زهرة کریمی

باز هم قصه سوختن «زاگرس» است، اما این بار از جنسی متفاوت. کوهی که قرن‌هاست آتش از دل آن زبانه می‌کشد. انگار که به خشم آمده و قصد دارد همه زمین را بسوزاند. سال‌هاست که این کوه در آتش می‌سوزد. آتشی که هرگز خاموش نمی‌شود و انگار کوه، ازدهایی درون خود دارد. شب‌های خوفناک و عجیب، مانند صحنه‌های پس از جنگ در فیلم‌های هیجان‌انگیز هستند که گردشگران را به سمت خود جذب می‌کنند.

درباره «تشکوه» صحبت می‌کنیم؛ کوهی که در دامنه‌های زاگرس در استان خوزستان و در شهر «رامهرمز» قرار دارد. همه ما زاگرس را با نام درختان و سرسبزی و مراتع آن می‌شناسیم که در هر نقطه‌ای از آن چشمه‌هایی با آب گوارا بیرون می‌جهد. همان‌طور که آب مایه حیات و موجب سرزندگی و ادامه زندگی می‌شود، انرژی‌های موجود زیر این تپه‌ها نیز همچون چشمه‌هایی از دل این حفره‌ها خارج می‌شوند و به جای آب سرد، آتش گرم را برای مردم به ارمغان می‌آورند

وجه تسمیه: «تش» در زبان محلی به معنای آتش است و به دلیل شعله‌های کوچک و بزرگش، آن را «تشکوه» یا «کوه آتشین» می‌نامند. این کوه در سال ۱۳۹۰ در فهرست «میراث ملی» ثبت شده است.

آزمایش ساده

اگر در گوشه و کنار تشکوه گودالی کوچک حفر کنید، می‌بینید که بلافاصله گاز طبیعی از گودال بیرون می‌آید و بعد از آن به چشم خود می‌بینید که چطور از همان گودال کوچک شعله زبانه می‌کشد! این تنها کاری است که می‌شود برای شعله‌ورکردن آتش در اطراف این کوه انجام داد؛ چرا که از هیچ راه دیگری نمی‌شود در اطراف آتشکوه آتش روشن کرد. زیرا حجم گازهای متصاعدشده در اطراف این کوه به قدری زیاد است که ترکیب هوای اطراف را بهم می‌زند و چون زور اکسیژن موجود به این گاز نمی‌رسد، بنابراین به هیچ‌وجه آتش دیگری در این منطقه روشن نخواهد شد.

علت شعله‌وربودن

هیچ اتفاق غیرمعمول و ماورای طبیعی در این زمینه دخیل نیست. در اینجا شعله‌های رنگین آتش، مانند سیلی خروشان، از تپه‌ها بیرون می‌زنند. تپه‌ها که در کنار هم قرار دارند، در آتشی سرخ می‌سوزند. رنگ این تپه‌ها آن‌ها را از منظره‌های اطرافشان جدا می‌کند. اطراف هاله آتش سوخته و دودزده است. سازندهای تشکیل‌دهنده این تپه‌ها که از سازندهای گچی و مارنی تشکیل شده‌اند، در اطراف هاله پخته شده‌اند؛ به طوری که پای فرد به راحتی در آن فرو می‌رود.

از کمرکش تپه‌ها تا اوج آن‌ها زمین داغ و گرم است. کارشناسان زمین‌شناسی معتقدند که گوگرد موجود در زمین و متصاعدشدن گاز طبیعی از عمق زمین به سطح، باعث شعله‌ور شدن کوه می‌شود. گازهای هیدروکربنی از لایه‌های زمین عبور می‌کنند و از هر درز و شکافی در سطح زمین به بیرون نشت می‌کنند و شعله‌ور می‌شوند. همین باعث می‌شود که کوه در تمام سال شعله‌ور و آتشین باشد.

همزاد تشکوه

به جز تشکوه، در نزدیکی شهر امیدیه و منطقه آقاجاری کوهی وجود دارد که به آن «کوه سوخته» می‌گویند. کوه سوخته کوچک‌تر از تشکوه است و رنگ سیاه آن را از کوه‌های اطرافش جدا می‌کند. در کوه سوخته هم شاهد شعله‌های آتش هستیم. به این صورت که از لابه‌لای خاک و سنگ‌ها زباله‌های آتش بیرون می‌آید و دود سیاهی را راهی آسمان می‌کند. نکته بارز اینکه در قله کوه طی رانش زمین و زلزله شکافی عمیق به وجود آمده که دهانه اصلی خروج گاز و آتش از درون آن شعله‌ور است. این کوه اثر «زمین‌گردشگری» (ژئوتوریسمی) ارزشمندی در حوزه زمین‌شناسی است.